

The Secret Live of Words: Quan la sensibilitat es transforma en denúncia política

No, aquesta vegada no faré el que he fet en altres ocasions: comentar la pel·lícula al mateix temps que faig un petit resum de l'argument, perquè, justament, la força del darrer film d'Isabel Coixet recau sobre el misteri que, en el moment oportú, es desfa a la vista de l'espectador. Tampoc m'atreveixo a afirmar que *The Secret Live of Words* sigui una obra mestra del setè art, aquesta qualificació només la pot donar el transcurs del temps, però fàcilment podríem convenir que aquest film posseeix valors indiscutibles.

La directora catalana va construir una història magnífica a partir de dos elements essencials a tota història digna de ser contada: uns personatges de ficció perfectament acabats, un entorn possible però no real, i una irrupció dramàtica de la realitat dins un relat que semblava un caprici. La pel·lícula d'aquesta directora es transforma d'una història de ficció en un document autèntic del dolor més radical que encara pateixen avui dia els refugiats de les guerres oblidades. I la transmutació es produeix de sobte, quan l'espectador encara no ha arribat a interpretar la curiosa relació que s'ha establert entre un accidentat que pateix cremades de tercer grau i la seva infermera. Isabel Coi-

xet sap donar el cop de puny necessari a la sensibilitat de l'espectador en el moment oportú. He de reconèixer que, pràcticament sempre, endevino el final de les pel·lícules molt abans que es produeixi, i, en aquesta ocasió, *The Secret Live of Words* em va deixar glaçat.

Per altre costat, aquesta pel·lícula se sustenta sobre dos recursos fonamentals en tota gran obra cinematogràfica: la metàfora i l'elisió. La plataforma petrolífera on estroben Hanna i Josef constitueix un metàfora perfeta de tota vida humana; vides viscudes dins un oceà de solitud, exposades a l'envestida continua d'ones inabastables i que només posseeixen una escapatòria per romandre dins l'existència: l'amor veritable, aquell que no es fonamenta en les aparències, sinó l'amor que creix i s'enforteix dins les paraules dels amants. Sarah Polley i Tim Robbins interpreten magistralment els seus papers: ell mostrant la xerrameca característica dels malalts que es troben postrats una llarga temporada als hospitals, ella perseverant en el silenci de qui no troba el sentit. Isabel Coixet coneix perfectament el secret del bon cinema: la narració mai no ha de ser lineal, plana, sinó que ha de ser la imaginació de l'espectador qui conclou la història. Les grans pel·lícules són aquelles que no acaben dins el cinema sinó que continuen vivint dins les

converses dels aficionats. Al film d'Isabel Coixet és més important allò invisible que el que contempla l'espectador i, paradoxa genial, un art que es fonamenta en la imatge assoleix el seu màxim esplendor en la força de la paraula. "No em vull comprometre... perquè tinc por de començar a plorar i plorar, fins que t'ofegui"... "Aprendré a nedar!...".

No sé per quina raó, *The Secret Live of Words* em va recordar la millor pel·lícula de la història del cinema, segons el criteri dels crítics homologats per la "Indústria", *Ciudadà Kane* d'Orson Wells. El gran Wells fonamentà la seva història en una estranya paraula *Rosebud* que pronúncia Kane en morir, a Hanna li persegueix una veu infantil difícil de situar dins la trama argumental. Val a dir que mentre *Rosebud* fa referència al fracàs personal d'un individu que va confondre el terme d'"amistat" amb el de "possessió", aqueixa veu infantil mostra el fracàs de la societat més avançada de la història, però que fou absolutament incapaç d'aturar la ignomínia més gran que es va produir al davant mateix dels seus ulls. Un film que es presenta amb un to íntim, el relat d'una peculiar relació amorosa, es transforma en una protesta política a l'alçada de les millors obres de Costa Gavras. 🎬

